

مخبر

مخبر

مخبر

آن روزی که خبر آمد که قتل شده است
 ملک که ملک را کشته است که حال
 یکی از پادشاهان است که
 این خاندان ده اسم اعجاب
 یکی از پادشاهان است که
 یکی از پادشاهان است که
 یکی از پادشاهان است که
 یکی از پادشاهان است که

فیثانی ۲۰ غروشد

آندولو مجموعه‌سی

کزییده بر هپت قلب طرفدن نشر ایدیلن بو قیمتدار مجموعه‌ی صنعت و عرفان علاقه‌دارلرینه
توصیه ایدرز .

سبیل‌الرشاد مجموعه‌سی

دینی و اخلاق مقاله‌لی محتوی اولان بو قیمتلی مجموعه‌ی قارئلریمزه توصیه ایدرز .

یکی قافضایا

آذربایجان قومشومزک صبیی ناسر افکاریدر قیمتلی مقاله‌لره انتشار ایتمکدهدر توصیه ایدرز .

عارف عمومی مجموعه‌سی

مقاهه‌یین حکریه جمیعک ناسر افکاری اولان بو کزییده مجموعه بلخاصه شایان مطالعه‌در .

ملی مجموعه

کیندکجه اثر تورق و تکامل کوسترن بو کزییده مجموعه‌ی توصیه ایدرز .

جمال اوغلنده : امنیت مندی بی یاننده

ایشین طیبی
محمد خاوردی

یکی معاینه خانگی : استانبولده سلطان محمود تربیسی جوارنده

آدرس : بک اوغلی سوریه چارشوسنده (۱۴) نومروده ۵ محراب مجموعه‌سی . مخبرات و آینه
قیدی ایچون دوغریدن مذکور آدرس مراجعت ایدلهسی رجا اولونور .
مجموعه‌ک منک اشتراک بدل ۲۴۰ آلتی آلتی ۱۲۵ ممالک اجنیه ایچون ۳۰۰ غروشد .

ایدی . احتمال و حتی شبهه سز مطلوب درجه ده یکنسق و تام یازیلاما مشدر . فقط بونقطه ده موضوعك شیمدی برکیمسه طرفدن ایشلنمه مش اولدیغنی نظر دقته آلق ایجاب ایدر . بویازیلرك اسلام فیلسوفلرینی تدقیق ساحه سنده کنجلرمز ایچون هوس اویاندیره جق بر آدیم اولماسنی تمنی ایدرم .

صوك

یوسف ضیا

حی بن یقظان

حی بن یقظان بوندن اکلادیکه اشبو حیوانی روحلرك الك معتدلی ؛ عالم کون و فسادده کی حیاتك الك مکملنه مستعد واشبو روحك ؛ صورتیچون هیچ ضد و منافی یوقدر و بونك ایچوندركه صورتلریچون ضد اولمایان اجرام سماوییه مشابته پیدا ایتمشده شو حیوانه روح اولمشدر : دینمکه لائق کورلمشدر .

چونکه او یله اولان بر روح ، علی الاطلاق نه جهت علوه نه ده جهت سفله حرکت ایده بیلن اسطقصاتك حقیقتده تام اورتہ سیدر . حتی اگر او روحك ، مرکز ایلہ آتشك جهت علوده منتهی اولدیغنی الک یوکسك نقطه اراسنده کی مسافه نك اورتہ سنده وضعی قابل اولورسه اوکا فساد طارض اولمادیغنی تقدیرده اورداده ثابت قالیر نه یوقاری نی چیقماق ایسترنه ده اشاغییه اینمک ایستر و اگر حرکت اینه ایلہ حرکت ایدرسه مرکز اطرافنده دوزر و اگر یرنده حرکت ایدرسه کندی اطرافنده دوزر و کره شکنده اولور . بونك غیری ممکن اولماز . او یله ایسه او روحك اجرام سماوییه مشابته غایت قوتلیدر .

اولجه حیوانلرك احوالی تدقیق ایتمش و آنلرده واجب الوجود اولان موجودك و حودینه لاحق اولدقلرینی ظن ایتدیرر بر علامت کورمه مش و کندی ذاتندن اوموجوده ذی شعور اولدیغنی بیلمش اولدیغندن انحق کندوسنك ؛ اجرام سماوییه مشابه و معتدل روحلی حیوان اولدیغنه حکم قطعی و یردی . و کندوسنك دیگر حیوانلره مابین بر نوع اولدیغنی و حیوانلرك مخلوق اولدیغنی غایه دن ماعدا بشقه بر غایت ایچون خلق اولندیغنی و هیچ بر نوع حیوانك احضار و مهیا ایدلمدیکی بیوک ایشلر ایچون مهیا ایدلمدیکی اوکا تجلی ایلدی . نه بیوک بر شرفدرکه ایکی جزئك اخسی که ؛ جزء جسمانیسی و روح حیوانی سیدر : عالم کون و فساددن خارج ؛ صفات نقصدن ، استحاله دن ، تغیردن منزله اولان جواهر

سماویہ بہ بوتون اشیانک الذیادہ بکزیانی درہ ایکی جزئیک اشرفی ایسہ برشیدر کہ انکھ وجودی واجب اولان موجودی ادراک ایلش و طارف اولان اشبو شی بر امر ربانی السیدر . استحالی قبول ایتمز . فساد اوکا طارض اولماز . اجسامک متصف اولدیفنی هیچ برشیله متصف اولماز و حواسک هیچ برشیله ادراک اولماز ، خیالہ کلز . کندوسندن بشقہ هیچ برالتله معرفتہ واصل اولماز . و انحق کندوسیلہ اوکا وصول ممکن اولابیلیر . طارف دہ او ، معرف دہ او ، معرفت دہ او . عالم دہ علم دہ معلوم دہ هپسی اودر . ارالرنده بر آیریلق بر مبايت یوق . چونکہ تباین ، ایریلق جسم ملرہ طارض اوله جق صفتلر دندر . حالبوکہ اوراده نه جسم وار نه دہ جسم صفتی وار ، نه دہ جسمه لاحق اوله جق برشی وار . انواع حیوانات آراسنده اجسام سماویہ بہ بکزمک انحق کندوسنه مخصوص اولدیفنک سببی اوکا منکشف اولونجه بوتون جہدیلہ او اجرامی قبول و افعالریفی تقلید و کندی سنی اونلرہ بکزمہ نلک اوزرینہ واجب اولدیفنی بیلدی .

ینه واجب الوجود اولان موجودی بیلدیکی جزء اشرفی واسطه سیله : واجب الوجودک صفات اجسامدن منزہ اولدیفنی کھی کندوسنک دہ او صفاتدن منزہ اولق حیثیتدن کندوسنده واجب الوجودہ آزه جق بر بکزمیش اولدیفنی کوردی . وینه ممکن اولدیفنی مہرہانکی یوزدن اولورسہ اولسون نفسیجون واجب الوجودک صفاتی تحصیلہ چالیشمق و اخلاقیلہ متخلق اولق و افعالہ اقتدا ایتک و اراده سی تنقیدہ جدوجہد ایتک و مہرایشی اوکا تودیم ایتکک جسمنی انحمیدوب اوکا زیانی دوقونہ جق و بوتون بوتون بدنی اتلاف ایدہ جک اولسہ بیلہ مسرور اولورجہ سنہ بوتون قلابندن ظاہر دہ و باطن دہ ، حقندہ جاری اوله جتی مہر حکمنہ راضی اولمہ نلک اوزرنده واجب اولدیفنی دہ کوردی . ینه عالم کون و فساددن اولان وینه جک ایچیلہ جک ، ازدواج ایدیلہ جک کھی درلودرلو محسوساتی کندوسندن ایستہ بن مظلوم و کثیف بدندن عبارت اولان جزء خسیسی واسطه سیله حیواناتک انواع سائرہ سنہ بر مشابہتک کندوسنده بولندیفنی دہ کوردی . و اشبو بدنک عبث و فائدہ سز اوله رق اونک ایچون یارادلمسادیفنی و باطل بر امر ایچون اونکک برلشدیرلمدیکنی و یوقلایوب حالی اصلاح ایتسی اوزرینہ واجب اولدیفنی دہ کوردی و او تفقد و یوقلاما انحق سائر حیوانلرک افعالہ بکزر بر ایش یا بقلہ اولابیلیر . بوتک ایچون اوج فایہ طوغری ایشلہ سی لازم اولان ایشلری یا بقم لزومی اونی قارشولادی اولان حیوانلرہ تشبہہ وسیلہ اولان ایشدر .

(۲) اجرام سماویه مشاهتی مستلزم اولان ایش .

(۳) واجب الوجود اولان موجوده بکزمه سینه سبب اولان ایش .

برنجی تشبه کنديسینه واجب در . چونکه مظلّم بر بدنی وارد او بدنك تقسیماتی بر جوق عضولرله قوای مختلفه و درلودرلو منازعلری وارد . ایکنجی تشبهده واجب در . چونکه قلبی مسکن اتخذایدن روح حیوانی به مالکدر قلب ایسه سائر بدنك و بدنده بولان قوتلرک مبدأیدر . اوچنجی تشبه ایسه هوهوسی اعتباریله اوزرینه واجب اولور . یعنی حی بن یقظان اوزرینه اشبو اوچنجی تشبهك واجب اولمسی بدن و با روح حیوانی به مالک اولمق حیثیتدن دکدر . آنجق کنديسنك واجب الوجود اولان موجودی ادراک ایلدیکی ذاتدن عبارت اولدینی حیثیتدندر . واولجده سعادتنك وشقاوتدن قورتولمسنك آنجق اشبو واجب الوجود اولان موجوددن کوز یومه جق قدر فافل اولمایه جق درجهده اوداتی مشاهده ایتمسنك دوامنده اولدیغنه واقف اولمشیدی . اندنصکره اشبو دوام مشاهده وسیله اوله جق خصوصه نظر ایلدی . اشبو نظر ؛ تشهانك اقسام ثلثه سنده فعالیتك ، اوزرینه واجب اولدینی میدانه چیقاردی .

برنجی تشبه ایسه انکه اشبو مشاهدهدن برشی آله ایدم مدیکندن ماعدا مشاهده اونی منع ایدر اوکنه بر سد چکر . چونکه برنجی تشبه امور محسوسهده اجزای تصرّفدر . امور محسوسه ایسه کافهسی اشبو مشاهده اوکنه کرلمش پرده لردر و اجرام سماویه به ایکنجی تشبهی مستلزم اولان روح حیوانی نك آنجق استداده سیچون اشبو تشبه احتیاج حاصل اولمشدر واشبو تشبهك مشاهده مانع اولمسی مضرّتن خالی دکسهده روح حیوانی بی ادامه ایتك ضرورتی اونی اقتضا ایدر .

ایکنجی تشبه ایسه اونکه دائمی مشاهدهدن بویوک رحصه حاصل اولور لکن او مشاهده خالص بر مشاهده اولمایوب مخلوط بر مشاهدهدر . چونکه بوصوتله مشاهده ایتمکده اولان کیمسه لر او مشاهده ایله کندی ذاتی ده تعقل ایدر و صکره دن تبین ایده جکی وجهله کندی ذاتنه النفات ایدر . اوچنجی تشبه ایسه اونکه خالص بر مشاهده ایله خالص بر استغراق حاصل اولور که آنده واجب الوجود اولان موجوددن بشقه هیچ بر شیئه النفات یوقدر . بوصورتله مشاهده ایتمکده اولان کیمسه دن کندی ذاتی غائب اولمش فانی ولاشی اولمشدر . حق و واجب الوجود اولان ذات واحددن بشقه سائر ذوات دخی آز اولسون جوق اولسون فانی ولاشی اولمشدر . اکصوک غایه سنك اشبو اوچنجی تشبه اولدینی واشبو تشبهك ده

آنحقي ايكنجي تشبهده اوزون برمدت چاليشوب ادمان ايتد كدنصكره وجوده كله بيله جي واشبو مدتك آنحقي برنجي تشبه واسطه سيله دوامى ممكن اولاجنى تين ايدنجه و برنجي تشبهك يارديمى بالذات اولمايوب بالتبع اولماسى وبالذات ترقى به مانع ايسه ده وجودى ضرورى اولديغنى بيلنجه نفسى اشبو تشبهدن آنحقي ضرورت مقدارنجه حصه مند اولمايه اجبار ايلدى كه اوده روح حيوانچون دها آزيه بقا ممكن اولمايان كفايت مقداريدر . واشبور و حلك بقاسنده ضرورتك داعى اولديغى شيلرك ايكي اولديغنى بولدى . بريسى داخل بدنده روحى تقويه ايدم جك و روحه توكنمش اولان غذايه بدل برخلف براقاق شيدر . ايكنجيسى . خارج دن اوني محافظه ايدم جك و صوغوق ، صبحاق ، ياغمور ، كوش حرارتى ، موزى حيوانلر كي درلو درلو اذالري اوندن دفع ايدم جكد . اشبو حوائج ضروريه دن تخمينه و كيف ما اتفق بر مقدار آلسه اوله بيلير كه اسراف ايدرد . كفايتى فوقنده آليز . و اووقت بيلميه رك كندى عليه چاليشمش اولور . بونك ايچون حزم و احتياط حوائج ضروريه يي . آتلامايه جنى و مقدارنى كچه يه جي بر طاقم حدودى كندوسى چون فرض و تقدير ايتمك لزومنى آكلادى . واشبو فرض و تقديرك اوچ شيدم اولماسنك واجب اولديغى او كا توضح ايتدى . (١) تغدى ايدم جي شيتك هانكي غدادن اولماسى . (٢) نه مقدارده اولماسى . (٣) ايكي طعام آراسنده كي مدتك نه قدر اولماسى . بونى متمقاب اك اول غذا اوله جق شيلرك اجناسنى دوشوندى . اونلري اوچ درلو بولدى . (١) هنوز ، كاله كلمه مش اولان نباتاندر كه غذا اولمغه قابليق اولان ياش نباتاتك انواعيدر . (٢) نوعى محافظه ايچون كندوسندن مثلك وجوده كلسى ايچون بذرى چيقاروب حد كاله بالغ اولان نباتاتك ، قورى و ياش ميوه لرك انواعيدر . (٣) غذا اولاجق قره و دكز حيوانلرندن بر حيواندر . بو غذا لرك بتون جنسلرى كندى سعادتى قربنده استكشاف ايلديكى و كندوسنى او كا بكنرتمك ايستديكى واجب الوجود اولان موجودك ، فعلندن اولديغنى صحتله آكلادى . هيچ شبهه يوق اونلرله تغدى ايتمك اونلري كاللرندن منع ايدر و اونلرله اونلردن مقصود اولان غايه اراسنه حائل اولور . واجب الوجودك فعلى اولان اشبو غذا لري غايه لرينه واصل اولمقدن منع ايتمك فاعلك فعلنه اعتراض ايتمك اولور . بو اعتراض ايسه طلب ايتمكده اولديغى قرب و تشبهله تضاد تشكيل ايدر . بناء عليه ممكنه بوسبتون غدادن كسلمكى دها دوعضى بولدى لكن بو كا قادر اولماز . چونكه اكر بالكليه غدادن كسيلرسه جسمنك تلف اولمسه منجر اولور . يوايسه فاعله برنجى اعتراضدن دها شديد براعراض اولور .

چونکه كندی جسمی ؛ استهلا كیله جسمنك بقاسنی تأمین ایتدیکی سائر اشیادن
دها شرفلی در بناء علیه كندی جسمنك فسادیه اشیای سائر نك فسادندن عبارت اولان
ایکی ضرر ك اهو تنی قولای بولوب مذکور ایکی اعتراضك اخفی اولان اشیاء سائر ه بی
اتلافده مسامحه کونتردی اشبو اجناس اشیادن هانکیسنك قولای اولدیغنی بیلدیکی زمان
ایلری ده تین ایده جکی مقداری المق رأینده بولوندی . لیکن هپسی قولایلقله بولندیغنی
تقدیرده اووقت احتیاطلی داورانمق واونلردن خالقك فعلنه بویوك اعتراض اولمایان شیئی
اتخاب ایتك اقضا ایدر : یمك ، بوزمامق ، طاشلق وچور اقلق کبی انباته صالح اولمایان
یرلره آتامق صورتیه بذرنی اتلافدن بحفاظه ایتك شرطیه نفاستده حد نهائی بی بولمق
وایچنده کی بذری تولید مثله الویرشلی اولمش اولان میوه لری المق کبی .

وا کر الما ، ارمود ، اریك وامثالی کبی اتلی وغدالی میوه لرك وجودی قابل اولمازسه
اووقت اونك ایچون یاجویز وبادام کبی انجق ایچیله تغدی اولنه بیلان یمشردن ویاخودحد
کماله ایرمش اولانلردن تغدی ایتسی موافق اولایلیر وبوایکی نوع غدادن وجودی اك بول
وتولیدجه اك قوتلی اولانغی ارامق ونبات ایسه کونکندن استیصال ایتك بذرلی ایسه بذرنی
ائلاف ایتمهك شرطدر . اکر بونلری بولمازسه اووقت اونك ایچون حیوانلردن ویا
بومورطه لرندن المق موافق اولور حیواندن غذا المق ایچون هانکیسنك عددی چوق ایسه
اندن المق وبالکلیه نوعی استیصال ایتمهك شرطدر . حی بن یقظانك تغدی ایده جکی شیئك
جنسنی انتخاب ایتمکده کی رأی بوندن عبارتدر . تغدی ایده جکی مقدارده کی رأی ایسه
اجلنك سبیت ویردیکی بوشلغی قاپامقله اونی کچه مکدر .

وایکی طعام زمانی اراسنده کی مدتک تعیننده رأی ، غدایی الدیغنی وقت بلنی طوضرولته حق
مقدار المق وبوندن صکره بیان اولناجق تشبه ثانی بی الده ایتك ایچون اوزرنده واجب
اولان عمللرك بمضیسندن کسلمه سنه سبب ویره جك ضعفه دوچار اولونجهیه قدر بشقه سنه
تعرض ایتمه مکدر . روح حیوانیسنك بقاسیچون ضرورتك اقتضا ایتدیکی ایکی شیدن ایکنجیسی
اولان وخارجدن اونی محافظه ایله انواع اذایی اوندن دفع ایدن شیئه حائد تدبیرلر اوکا
قولای ایدی . چونکه حیوانلرك دریلرینی کیمش وخارجدن کله جك شیردن اونی محافظه
ایده جك مسکنی وار ایدی . اونکله اکتفا ایلدی و آرتق اونکله اشتغال ایتك فکرنده
بولمادی وغداسی خصوصنده اولجه ایضاح اولنوب کندوسنه چیزدیکی پروغرامه رعایتی
التزام ایلدی . آند نصکره کندیغنی اجسام سماوییه بکرتمك واونلره تقلید ایتك ، صفاتلرینی

قبول ، اوصافى تتبع واستقرا ايتمكدن عبارت اولان ايكنجى وظيفه به اشتغاله باشلادى .
 اجرام سماويه نيك اوصافى اوچه منحصر بولدى (برنجى نوع) اجرام سماويه نيك التند
 اولان عالم كون وفساده نظراً حاصل اولان اوصافدر كه بالذات ايستمق ، بالعرض صوغوتمق ،
 ايدىنلاتمق لطافت كثافت ويرمك وواجب الوجود اولان فاعل طرفدن صور روحانيه نيك
 فيضانيه مستعد قيله جق دهايز جوق ايشلره اجراى تأثير ايتمك كى خاصه لرى عالم كون وفساده
 بخش ايدن صفتلردر (ايكنجى نوع) شفاف اولمق ، پارلاق ، پيسلكدن ، بولانقلقدن
 طاهر و نزيه اولمق ، كيميستك كندى مركزى اطرافنده و كيميستك باشقه سنيك مركزى
 اطرافنده دائره وى حركت ايتمك كى نفس اجرآمده بولان صفتلردر . (اوچنجى نوع)
 واجب الوجوده نسبتله موجود اولان صفتلردر كه دائمى برمشاهده ايله واجبي مشاهده
 ايتمك اوندن اعراض ايتمه مك و او كا متشوق اولمق و حكمه انقياد ايتمك و اداره سنى
 اكاله مسخر اولمق و انجق اونك مشيتيه حركت ايتمك دن عبارتدر . ايشته اجرام
 سماويه به اشبو صفات ثلثه نيك هر برنده بكنزه مك ايچون اوغراشمغه باشلادى . برنجى
 صفتلرده اجرام سماويه به كندى بكنزه تمسى شو صورتله واقع اولديكه حيواندن ويا نباتدن
 هر هانكيسنك محتاج ويا خسته لقل ويا زيانه دوچار اولمش ويا كماله وصول ايچون او كنه
 بر مانع كه رلمش اولديغى كورورسه كوجى يتديكى تقديرده اوندن اشبو مضر تترك دفعنى
 كندينه وظيفه ايدىندى . هر نه زمان بر حاجيك كوش ضياع سندن منع ايتديكى ويا خود
 بشقه موزى نباتك صارلديغى ويا تلف اولورجه سنه صوصادىغى بر نباته كوزى ايلشديسه
 ازله سى قابل ايسه حجابى ازاله ايدر و موزى نباتله او بر نباتك اراسنى بر فاصل ايله
 آيرير و امكان دائره سنده ارواسنى تعهد ايلردى و هر نه زمان و حشى پنجه سنه دوشمش ،
 ويا بر برينه برشى باطمش ويا برديكنه طاقلمش ، كوزينه ويا قولاغنه موزى برشى دوشمش
 آچيقمش ويا صوصامش بر حيوانه كوزى ايلشديسه او حيواندن اشبو مضر شيلرك ازاله سنى
 وار قوتيله درعه ده ايدردي و هر نه زمان كوزى ؛ بر نبات ويا حيوانى سقى ايچون سيلان
 ايدن بر صويك مجراسنه بر طاشك دوشوب اونى سيلاندن منع ايتديكى ويا كنارده كى
 طوبراغك نهر كايچنه ييقلديغى كورديسه او صودن بو كى شيلرك كافه سنى ازاله ايدردي .
 تشمك انواعدن اشبو نوعنده صوك غايه واصل اولونجه به قدر نظرىن امعانده ثبات ايلدى .
 اجرام سماويه به ايكنجى نوع صفتلرنده كندى بكنزه تمسى شو بولده واقع اولديكه طهارته مداومتى ،
 بدندن كير و پيسلىكى ازاله نى : اكثر اوقانده صوايله ييقانمى ، طيرناقلرىنى ، ديشلرىنى

و بدنك بربری اوستنه بینان اتلرینك اراقلرینی تمیزله مینی والده ایدمه بیلدیکی کوزل قوقولی
 اوت و سائر عطری شیلرله تطیبینی؛ کوزلك، جمال، نظافت و رایحه طیبه جه پارلا یجه قدر
 البسه سنی تنظیف و تطیبینی تعهد ایتسنه نفسی مکلف قیلدی .. بونکله برابر دائره وی
 بر طاقم حرکاتی الزام ایلدی . بعضاً جزیره نك ساحلارینی دولاشیردی و دوت بر طرفی
 کزردی . بعضاً بولوندیغی اوینك ویا بر تپه نك دوت بر طرفی متعدد دفعه یورویره رک
 ویا قوشه رق دولاشیردی و بعضاً کندی اطرافنی اوزرینه باییلنجیه قدر دوتردی .
 اجرام سماویه اوچنجی درلو صفاتنده بکزمه سی شو یولده واقع اولدیکه واجب الوجود
 اولان موجود حقنده تفکره ملازمت ایدردی . صکره محسوساندن علاقه سنی کسردی .
 کوزلرینی یوماردی ، قولاق دلیکلرینی طیقاردی و بتون طاقتیه خیاله قابله دن اعراض
 ایدر و صوک طاقتیه اونك هیچ بر ماعداسنی تفکر ایتمه کی و اوکا هیچ بر کیمسه یی
 شریک ایتمه یی عزم ایلدی و بو عزمی کندی اطرافنده دوران ایتسیله و او حرکت
 دوریه سنه رغبتنی جلب ایتسیله تقویه ایلدردی . او یله اولدیکه دوئمیه سی شدتلندکجه بوتون
 محسوساندن غائب اولوردی و آلات جسمانییه محتاج اولان خیال و قوای سائره سی کوشردی
 و جسمدن منزله اولان فعلی قویلشیردی . بعض اوقاتده دوشونجه سی غیره قارشیمقدن
 قورتولوب خالص اولوردی . انکله واجب الوجود اولان موجودی ذاتیه مشاهده ایدری .
 اندنصکره قوای جسمانییه اوکا باصاردی ، حالی بوزاردی و اسفل السافلین اولان اسکی
 حاله چویرردی . صوکر اقوای جسمانییه سنه عودت ایدر ا کر مقصدندن کندیخی آلیقویه حق
 بر کوشکلك عارض اولمش ایسه اولجه ذکر سبقت ایدن شرائط داخلنده بر آرز غذا الیر .
 اندن صوکره ذکر و بیان اولسان انواع ثلثه ایله اجسام سماویه یه بکزمه نك وظیفه سنی
 اجرایه کچر ، بر مدت او مسلكده احوال اوزره قوای جسمانییه ایله چارپیشمق اونکله
 مجاهده و مجادله ایتکده ثبات ایدردی .

فکری جسم و جسمانیات شائبه سندن خالص قیلمنی ید اقدارینه کتیرد بیلدیکی زمانلرده
 کندیسنه اوچنجی تشبهك اهلنه عائد بر طاقم احوال، لائح اولورکه بو حال اوننی او مرتبه یه
 دعوت ایدر ، اوده واجب الوجود اولان موجودك صفاتنه نظر قیلاردی . اولجه بو عماله
 باشلامزدن اول صفات واجبك ایکی به منقسم ولدیغنه نظر علمیسی اثناسنده واقف اولمشدی .
 (١) صفات ثبوتیه در . علم قدرت حکمت کی . (٢) صفات سلویه در . جسمانیات و لواحقیه
 اونلره ولو اوزاقدن اولسون تعلق و ارتباطی بولسان شیلردن منزله اولسی کی . صفات

ثبوتیه ده ؛ جمله افرادندن کثرت عد اولئان صفات جسمیه موجود اولماسون ایچون آنلرده ده صفات جسمیه دن تنزیه اولمق شرط قیلنمشدر . بوکا بناءً صفات ثبوتیه واسطه سیله ذات واجب کثرتی قبول ایتمز . کثرتی قبول ایتمک شویله طورسون صفات ثبوتیه نك كافه سی ذات واجبك حقیقی دیمك اولان بر معنای واحده رجوع ایدر . اندنصکره اشبو ایکی درلو صفتك هر برورنده ذات واجب الوجود . نصل تشبه ایدمچکنی آراشدیردی . (صفات ایجابده تشبه) وقتا که صفات ثبوتك كافه سنك ذاتك حقیقته راجع اولدیغنی و کثرت صفات اجسامدن اولدیغندن آنلرده کثرت اولمادیغنی وذاتنه عالم اولمستك ذات اوزره زائد بر معنی اولمادیغنی بلکه ذاتی ، ذاتنه عالم اولمستك عینی وذاتنه عالم اولمسی ذاتك عینی اولدیغنی بیلدی ، بوندن اوکا منکشف اولدیکه اکر اونك ایچون ذات واجب بیلیمك ممکن اولورسه ذاتنه تعلق ایدن علمی ذات واجبدن زائد بر معنی دکلدیر . بلکه اونك عینیدر اشته بوسیدیه صفات ثبوتیه واجب الوجوده تشبهی صفات اجسامدن هیچ بریسنی قاریشدیر مقسزین یالکزاونی بیلیمکدن عبارت اولمق رأینده بولندی . شوسورتله کندی نفسنی اله آلدی .

(صفات سلیمه تشبه) صفات سلیمه کافه سی جسمیتدن تنزیه راجعدر . اونك ایچون جسمیت اوصافی بالکلیه کندوسندن طرح ایلدی واجرام سماویه تشبه ایچون تقدم ایدن ریاضتده ایسه صفات اجسامك بر چوغنی دخی اتمشیدی آنجق اوندن بر بقایا قالمشیدی . دائره وی حرکتله حیوان و نباته عائد شیلره اهمیت ویرمک و آنلره آجیمق و کماله ایرملرنی منع ایدن مانعلری ازاله یه اهتمام ایتمک کبی بر بقایا قالمشیدی چونکه اشبو شیلردخی صفات اجسامدندر . زیرا بونلری اولا آنجق جسمانی قوتلره کورور و صکره جسمانی قوتلر واسطه سیله بونلره عائد ایشلرله اوغراشه بیلیر . بونك ایچون بو نقیه نك كافه سی نفسندن دفع ایلدی چونکه شمدیلک طلبنده پویان اولدینی اشبو اوچنچی تشبه حاله بونلرک هیچ بریسی باقیشمز . کوزینی یومهرق و بالجمله قوای جسمانیله محسوساتدن صرف نظر ایدرک بوتون فکر و همتی یالکز واجب الوجوده حصر ایدرک بولوندینی مفاره دیننده ساکن اولمق اوزره حبس نفسدن آبرمادی . نه زمان خیالنه بشقه برشی حضور ایتدیسه بوتون جهدیه خیانتدن اونی طرد ایلدی . و مدافعه سیله اوغراشدی و اوزون مدت بونی اعتیاد ایلدی و بونك اوزرینه نفسنی تعلیم و تربیه ایلدی . بر درجه یه قدرکه کونلر کچردی . بر شی یمز ویرندن حرکت ایتمزدی . و اشبو مجاهدنك شدتی ائناسنده فکرندن ، ذهتندن کندی ذاتندن بشقه ذوات هپ غیب اولوردی . آنجق کندی ذاتی ؛ حق و واجب الوجود

اولان ذاتک مشاهده سیله مستغرق اولدیغی زمانده اوندن غائب اولمازدی. و بو حال اوکافنا کلیردی. و مشاهده محضه غیری قاریشیدیر مق مطالعه و ملاحظه ده شرکت اولدیغی بیلیردی. کرک کنیدی و کرک یرلری، کوکلی و احتوا ایتدکلی شیلری و بوتون روحانی صورتلر و جسمانی قوتلری و ماده لردن ایری اولان بوتون قوتلری - که بونلر موجود معهودی عارف اولان ذواتدر - بونلر ذهندن فکرندن سیلنوب غائب اولونجهیه قدر نفسندن فنا و حق مشاهده ایتک طلبنده دوام و ثبات ایلدی. دیگر ذاتلر میاننده کندی ذاتی ده غائب اولدی و کافه سی یوق و مضحل اولدی. حق و ثابت الوجود اولان موجود واحدن بشقه ذاتی اوزرینه زائد بر معنی اولیان کلامیله (لن الملك اليوم لله الواحد القهار) = بو کون ملک کیمکدر. واحد قهار اولان اللهکدر (دیه ندا ایدرک) هیچ برشی قالمادی.

حی بن یقظان بودرجه بی بولدیغی متعاقب او واحد واجبک کلامی کلادی و جاغیریشنی دویدی کندوسنک سویله یه مه مسی و سویله مه نک نه اولدیغی بیله مه مسی او واحدک اشبو کلامی ا کلامقندن منع ایتهدی و اشبو حاله مستغرق قالدی و هیچ بر کوزک کورمدیکی و هیچ بر قولاغک ایشتمدیککی و هیچ بر کیمسه نک قلبندن کچمدیکی شیلری مشاهده ایلدی. صاقین هیچ بر کیمسه نک قلبنه حضور ایتمین شیئی وصف و تعریفه کوکل باغلاما! چونکه بشرک خاطر لرینه کلن شیلرک بر چوغنی تعریف و توصیف ایتک قابل اولامایور. حال بویله ایسه قلبدن کچمسی قابل اولامایان و قلبک بولوندیغی عالمدن اولمایان و او عالمده بولنان شیلرک شبه و نظیری اولمایان شیلری تعریف ایتک نصل قابل اولابیلیر.

قلب سوزیله نه قلبک جسمنی نه ده ایچنده اولان روح حیوانی بی دیمک ایسته میورم. بلکه مالک اولدیغی قوتلر واسطه سیله بدن انسانه فیضان ایدن اشبو روحک صورت نوعیه سنی قصد و اراده ایدیورم. اشبو شیلرک هر برینه قلب دینیلیر و لکن هیچ برینه او حالده مشاهده اولنان شیلرک حطور یچون یول یوقدر. حالبوکه انجق خاطره کلوب قلبدن کچن شیلر عبارتیه بیانی ممکن اولابیلیر و اوحالی عبارتیه اظهاره اوغراشان کیمسه محال ایله اوغراشیر ورنکلی رنک اولق حیثیتندن طامق و قرالغک طاتلی و یاا کشی اولمسنی ایسته ین کیمسه کی اولور. مع مافیه او مقامده موجود اولان شیلره لایقی وجهله و قوف پیدا ایتک انجق اورایه واصل اولغله ممکن اولابیله جکندن حقیقت قاپوسنی چالمق طریقله دکل مثاله کوسترمک طریقله حی بن یقظانک، واصل اولدیغی مقامک مشاهده ایلدیکی غریب و عجیب شیلری ایما ایله کوستره جک بر طاقم اشارتلردن سنی محروم بوراقما یا جغز او یله ایسه

شمی اشارت ایدہ جکم شیریں قلب قول اغیلہ دکلہ! وعقل کوزیلہ دقت ایت! اولاییلیر که اونده
سنی یوله کتیره جک بر هدایت بولورسک. شو شرطله که شمیدیک : شو ورقبارملر
تودیع ایدہ جکم مقدار دن فضله بیانات شفاهیه بندن ایستمه یه سک. زیرا میدان طار
وسویله نه میه جک شیرله الفاظ واسطه سیله تحکم ایتک مخاطرملیر. ایشته سویلیورم :
و قنا که حی بن یقظان کندی ذاتندن و بوتون سائر ذاتلردن فنا بولوب وجودده حی قیوم
اولان واحد دن بشقه برشی کورمدی، مشاهده ایلدیکی شیریں مشاهده ایلدی. آندنصکره
سر خوشلغه بکزر اشبو حالندن آییلهرک اغیارى ملاحظه ایتک حاله عودت ایلدی.
قلبه شو خطور ایلدی: کندوسنه مخصوص ذات، حقه مغایر بر ذات موجود دکلر و ذاتنک
حقیقی انجق ذات حقندن عبارتدر و ذات حقه مغایر اولان و اولجه کندی ذاتی ظن ایتدیکی
شی حقیقتده شی دکلدر. وجودده انجق ذات حق واردر. بشقه شی یوقدر. بشقه
شیئک وجودی ایسه اجسام کثیفه یه اصابت ایدن شمسک ضیاسی کیدر که اواجسامده
ظهور ایتکده اولدیغنی کورورسک! ایشته اوضیا، ظهور ایتدیکی جسمه نسبت ایدیلورسه ده
حقیقتده اوضیا کونشک ضیاسندن بشقه برشی دکلدر. اگر اوجسم زائل اولورسه ضیاسی ده
زائل اولور. حالبو که شمسک ضیاسی حالی اوزره قالیر، نه اوجسمک حضوری عندنده
اکیلیر ونه ده جسمک غیبوتی اثناسنده آرتار و ذات حقک هیچ بر وجهله کثرتی قبول
ایتدیکنک و ذاتی بیلمسی ذاتنک عینی اولدیغنی اوکا نمایان اولمسیله اشبو ظن، نزدنده
کسب قوت ایلدی وظننه کوره بوندن لازم کلدی که کیمک عندنده علمنک ذاته تعاقی حاصل
اولورسه شبهه سر عندنده ذاتی ده حصول بولور. حالبو که کندوسی عندنده کندوسنه علمی
حاصل اولدیغندن عندنده کندی ذاتی دخی حاصل اولمشدر و اشبو ذات انجق کندی ذاتی
عندنده و حصولی ده ذاتنک عینی اولدیغندن کندوسی ذاتنک عیندر و بونک کی اولجه
کثیر ظن ایتدیکی و ماده دن مجرد ذات حقه عارف اولان ذوات دخی اشبو ظن واسطه سیله
عندنده شی واحد اولدی. اگر جناب حق کندی مرحمتیه حی بن یقظانی قورومسه ایدی
و هدایتیه تلافی ایتمه یدی آزالدی ایدیکه اشبو شبهه ذهنتده کوک شیردی زیرا آکلادیکه
اشبو شبهه انجق عندنده باقی قالان اجسامک قرانغیله محسوساتک بولا نقلغندن نشأت ایلشدر.
چونکه آز، چوق، بر، برلک، طویلایمق، طویلایمق، ایرلق هپ اجسامک صفتلرندندر
حالبو که ذات حق جل وعلایه عارف اولان و ماده دن منزله اولمسی طولایسیله مفارق اولان
ذوات حقنده نه واحد نه ده کثیردنیلیمک واجب اولور. چونکه کثرت انجق ذواتک بربرلرینه

مغایر اولمىندن اولور، وحدت دخی اتصال واسطه سیله حاصل اولور. بوايکی شينك هيچ
 بريسنك معناسی مادهیه ملابس و مرکب اولان معانیدن بشقه هيچ برشیده ا کلاشيلمز .
 لکن اشبو مقامده جـاً عبارتده طارلق واردر. چونکه ا کر ماده دن مفارق اشبو ذاتلری
 جمع صيغه سیله ا کلاته جق اولورسك انلرده کثرت معناسی توهم اولور. حالبوکه اشبو ذرات
 کثرتدن مبرادرلر. ا کر مفرد صيغه سیله ا کلاته جقسق او تعیر، اتحاد معناسی ایهام ایدر. حالبوکه
 اودوات ایچون اتحاد محالدر. بکا اویله کلیور که یاسه کی کوزلرینه کونش ضیاسی قرانلق
 کورینان وجنون زنجیرنده چرپنان کیمسه لر، اشبو مقامه واقف اولورلرسه (تدقیقاتنده
 او قدر افراط ایلدک که عقلانک غریزه سندن صویولدک! ومعقولک حکمنی بوسبتون آتدک!
 چونکه شينك یا واحد ویا کثیر اولسی احکام عقلیه دندر) دیه بکا هجوم ایدرلر. اویله سویله بن
 کیمسه حدودنی تجاوزده تائی ایله سین و کسکین دیلنی منع ایله سین و کنديسنی متهم ایله سین! .
 ایچنده بولونديغی خسیس و قیمتسز عالم محسوساته ، حی بن یقظانک عبرت الدیغی وجهه
 معتبر اولسون. حی بن یقظان عالم محسوساته بردرلو نظرله نظر ایدردی ، اونی حصر و تعداد
 قبول اتمه یه جک درجه ده کثیر کوریردی. صوکره بشقه درلو نظر ایدردی ، اونی واحد
 کوریردی برمدت بونده متردد قالدی. کثیرمی واحدمی هيچ بريسنه قطعی اوله رق حکم
 ایدمزدی. اشبو محسوس اولان عالم مفرد و جمعک منشأیدر. اشبو عالمده مفردلک و جمعک
 حقیقی ا کلاشيلمز انفصال ایرلق ، اتصال بتشمک، تحیز یراشمک ، مغایره بشقه لشمک،
 اتفاق برلشمک، بربرینه اختلاف، مخالف اولق صفتلری انجق اشبو عالمده در. عجبا عالم الهی
 حقنده نه ظن اولونیسور! . اوراده نه کل نه ده بعض کله لری سویلنماز وشاید عالم الهی به عائد
 برشی ، بر امر حقنده الفاظ مسموعه دن بریسیله سوز سویلنیرسه مطلق خلاف حقیقت
 اوزره برشی وهم و خیاله کلیر .

او عالمی آنجق مشاهده ایدنی بیلیر و حقیقت انجق اوراده بولنانلریاننده تحقق ایدر وبکا
 (عقلانک غریزه سندن منخلع اولدک ومعقولک حکمنی یابانه آتدک!) دیه عیلمسنی بن تسلیم
 ایدرم و اونی کندی عقلیه، عقلاسیله سربست بیر اقیرم . چونکه کرك اونك كرك امثالک
 عقل ديدکلی شی محسوس موجودلرک اشخاصنی تتبع و تدقیق ایدن وانلردن معانی کلیه یی
 استنباط ایدن نفوس ناطقه دن بشقه برشی دکدر و عقلا ديدکلی کیمسه لر ایسه محسوساته
 خصوصی نظریه ایله استدلال ایدن کیمسه لر در. حالبوکه بزم مناقشه ایتدکه اولدیغمز انواع
 مباحثه ایسه اشبو ديدکلی شیلرک هپسندن یوکسکدر . محسوسات و محسوساته مخصوص

کلیاتدن ماعدا سنی بیلمین کیمسه لر بو مباحثدن قولاقلرینی صیم صیق طبقاسونلر وانجق
 دنیا حیاتندن ظامری بیلوب آخرتدن غافل اولان فرقه لرینه رجوع ایتسونلر! سن ده [۱]
 اکر علم الهی یه مخصوص اشارت وتلو یحک اشبو نوعنه قناعت ایدرسه ک وسویله جکمز
 الفاظی عادتک جاری اولدیغی وجهله حمل اولنان معانی یه حمل ایتمسه ک حی بن یقظانک
 ذکری سبقت ایدن ارباب صدقه مخصوص اولان مقامده مشاهده ایلدیکی شیلردن
 برازیخی اسکی معلوماتنه علاوه ایدرسک! ایشته سویلیورمکه حی بن یقظان استغراق محض
 وقنای تامله حقیقته وصولدنصکره کریسنده هیچ بر جسم اولیان فلک اعلا دنصکره ماده دن
 منزله اولان بر ذاتی مشاهده ایلدیگه نه حق و واحد اولان ذاتک عینیدر، نه ده فلکک کندیسیدر
 نه ده انلرک غیریدر نه کیم جلالی آینه لردن بریسنده ظهور ایدن شمسک صورتی نه کونشک
 عینیدر، نه ده آینه در، نه ده آنلرک غیریسیدر. اولر شوفلکک مفارق اولان ذاتی ایچون
 اویله بر کمال اویله بر بها اویله بر جمال کوردیلرکه دیلله وصف اولمقدن چوق یوکسک و اوکا
 حرف و یا صوت کسوه سی کییدیرلکدن چوق اینجه در و او فلکک ذاتی ذات حق جل
 و علانک مشاهده سیله صوک درجه لذت و سرور، غبطه و سوننج ایچنده کوردی وینه فلک
 اعلا یی ولی ایدن کوا کب ثابته نک فلکیچون دخی ماده دن متبری اولان بر ذات کوردیکه
 اوزات دخی نه حق اولان واحدک ذاتیدر، نه ده فلک اعلا نک ماده دن مفارق اولان
 ذاتیدر، نه ده فلک اعلا نک کندوسیدر، نه ده انلرک غیریسیدر. نه کیم کونشه مقابل بر آینه دن
 بشقه بر آینه یه انعکاس ایدن کونشک صورتنده اولدیغی کی. بو ذات ده دخی فلک اعلا یه مخصوص
 ذات ایچون کوردیکی لذت، حسن، بهایی کوردی واشبو فلکک التده کی زحل فلکی
 ایچون دخی ماده دن مجرد و اولجه کوردیکی ذاتلرک نه عینی نه غیری اولان بر ذات مشاهده
 ایلدی. شمسه مقابل مرآتدن بشقه بر مرآت و اوندن بشقه بر آینه یه تجلی ایدن شمسک
 صورتی کی. اوزات ایچون ده ذوات سابقه ایچون کوردیکی لذت و بهایی رؤیت ایلدی
 و افلاکک ترتیبی وجهله کونشه قارشى ترتیب اولمش اولان آینه لردن: آینه دن آینه یه
 انعکاس ایدرک تجلی ایدن کونشک صورتی کی هر بر فلک ایچون ماده دن مفارق و کندوسه
 تقدم ایدن ذاتلرک هیچ بریسنک نه عینی نه ده غیری اولان بر ذات و اوزاتلرک هر بر ایچون
 هیچ بر کوزک کورمیدیکی و هیچ بر قولاغک ایشتمدیکی و هیچ بر بشرک خاطرینه کلدیکی
 لذت، فرح، حسن و بهایی مشاهده ایلدی واشبو سیر وسلوکنه دوام ایده ایده بوتون
 [۱] ابن طفیلدن حکمت اشراقیه یه عائد اشبو رساله یی تکلیف ایدن ارقداشنه خطا بدر حاشیه.

اجزاسیله فلك قمر ایچنده اولان عالم کون وفساده قدر کلدی واونك ایچون ده ماده دن
 مجرد واولجه کوردیکی ذوات سابقه نك نه غینی نه غیری اولان برذات مشاهده ایلدی که اشبو
 ذوات ایچون یتیش بیک یوز وهر یوزده یتیش بیک آغز هر بر آغزده یتیش بیک دیل واردی،
 اونلرله حق اولان نك ذاتی تسبیح و تقدیس ، تمجید ایدر واکا اصلا فتور کلمز .
 کثیر اولمدیغی حالده کثیر توهم ایتدیکی اشبو ذوات ایچون رتبه جه اوندن اولان ذاتلر
 ایچون کوردیکی کمال ولدت کی بر کمال ولدت کوردی . وعالم کون وفساده مخصوص اولان
 اشبو ذوات جالقالانمش صوده ظهور ایدن کونشك صورتی کیدر که تقدم ایدن ترتیب اوزره
 شمسك عینته مقابل اولان برنجی آینه دن بدأایله انعکاسك منتهی اولدیغی صوك آینه دن
 صویه انعکاس ایتشدر . اشبو مشاهدات و تحلیلاتدن صکره کندی نفسیچون برذات مشاهده
 ایلدیکه اگر اشبو ؛ یتیش بیک یوزلی ذاتك متجزی اولسی ممکن اولسه یدی اشبو ذاتك او
 یتیش بیک یوزلی ذاتدن بر جزء اولدیغنه واکر اشبو ذات یوقدن وجوده کلمسه یدی بو
 ذاتك اوداتك عینی اولدیغنه واکر اشبو ذات حادث اولدیغی زمان حی بن یقظانك بدنته
 اختصاصی اولسه یدی اونك حادث اولدیغنه قائل اولوردق . واشبو رتبه ده ؛ وجوده کلمش
 صکره دن فنا بولمش اجسامله وارلقده اونکله برابر اوله کلمش واونلره (کثیردر ویاخود
 هپسی بردر) دینلمك جائز اولدیغی تقدیرده نهایتی یوق بر حده قدر کثرتلی اولان جسملر
 ایچون کندی ذاتی کی بر چوق ذات مشاهده ایلدی . کرک کندی ذاتیچون وکرک کندی
 رتبه سنده بولان ذاتلر ایچون هیچ بر کوزك کورمدیکی هیچ بر قولاغك ایشتمدیکی و هیچ
 بر بشرک قلبنه خطور ایتدیکی و هیچ بر واصفك وصف ایدممدیکی ووصول بولان ذواتدن
 ماعدا هیچ بر کیمسه نك تعقل ایدممدیکی نهایتسز بر لذت بر بها بر کوزلك مشاهده ایلدی
 وپاسلنمش ، کوفلنمش و بونکله برابر صورت شمسك مراتسم اولدیغی جلالی آینه یه آرقه سی
 دونمش و یوزی اوندن چویرلش آینه لره بکزر و ماده دن مجرد بر چوق ذات مشاهده
 ایلدی . اونلر ایچون اصلا قلبنه کله یین چرکینلك اکیسکلك کوردی واونلری نهایتسز المردده
 و محو اولمایاجق حسرتلر ایچنده کوردی که حقیقه " اونلری عذاب چادرلری احاطه ایتیش
 و حجاب آتشی اونلری یاقمش ، ازعاج و انجذاب دستره لریله ییچلمشلردر .
 واشبو معذب ذاتلردن ماعدا بر طاقم ذاتلری مشاهده ایلدیکه ظهور ایدر صکره محو
 اولور انعقاد ایدر صکره انحلال ایدر . اشبو ذاتلرک شئوناته واقف اولمق ایچون آرا لرنده
 ثبات ایتك کلفتده بولوندی واونلره نظر دقتی درینلشدیردی . بویوک بر دهشت و جسم

ايشلر و غايت سرعتي ياراديليشلر ، درجه كماله ايرمش حكملر ، تسويه بدن ، نفخ ارواح ،
يايق بوزمق كي شيلري كوردى . او مقامده طورمسي چوق سورمدى هان غائب اولمش
حاسه لري اوكا عودت ايلدى . بايغينلغه بكنرر اشبو حالدن آييلدى و او مقامدن آياغي قايدى .
عالم محسوسات اوكا كوز كدى ، عالم الهى اوندن غائب اولدى . چونكه ايكي سنك بر حالده
اجتماعلري ممكن اولماز . زيرا دنيا ايله آخرت ايكي اورتاق كيديرلر ، هر هانكي سنك كوكلنى
ياپارسك اوتة كنى كوچنديرمش اولورسك .

ابه طفيلك كندى كندينه اعتراضى و جوابى

سؤال : — سنك نقل و حكايه ايلديكك حي بن يقظانك اشبو مشاهد سندن نمايان
اولويوركه اكر ذوات مجرده ، افلاك كي دائم الوجود جسملره متعلقسلر اونلرك
وجودلرينك دواملى اولسي ايجاب ايدر . يوقسه حيوان ناطق كي صوكى انحلال و فساد
اولان اجسامه متعلقسلر اونلركده فاسد ويوق اولملري لازمكلير . نته كيم مثال كو سترديكك
انعكاس آينه لرندة كي صورتلر آنجق آينه لرك بقاسنه باغلدير . آينه لر بوزلدقلى كي صورتلرد
بوزيلير محو اولورلر .

جواب — نه چابوق عهدى اونوتدك و باغى چوزدك ! او كجه سكا سويله مدكى كه بوراد
عباره والفاظ ايجون ميدان طاردر . و هر حالده الفاظ حقيقتك بشقه سنى ايهام ايدر .
توهم ايتديكك اشبو شبهه سنى دوشورن ؛ هر خصوصده مثال ايله ممثل بهك ايكي سنى
بر حكم اوزره مقايسه و اعتبار ايديشكدر و بو درلو مقايسه نك محاورات عاديه نك انواعند
بيله يورودلمسي موافق اولماز . نصل اولورده عالم الهى حقنده جريان ايدن محاورانده موافق
اولور . حالبوكه كوشك كنديسى ، ضياعى ، صورتى ، شكلنى ، آينه لر ، آينه لرده ظهور ايدنلر
صورتلرينك كافه سى جسملردن آيرلمايان و انجق جسملر واسطه سيله و جسملرده وجود
بويهيلن شيلردر . بونك ايجوندركه وجودلري اجسامه محتاجدر و اجسامك انحلاليله
انلرده انحلال ايدر ، يوق اولورلر . ذوات الهيه و ارواح ربانيه يسه كافه سى اجسامدن
واجسامه لاحق و عارض اولان شيلردن تنزيهك صوك درجه سيله منزهدرلر . ارالرنده هيچ
ارتباط و تعلق يوقدر و اونلره كوره اجسامك بطلانى ايله نبوتى ، وجوديله عدمى هيد
مساويدرلر و ارواح الهيه نك ارتباط و تعلقلري انجق وجودى واجب و حق اولان ذات
واحدلهدر كه هيسندن اول و اونلرك مبدأيدر و هيسنك سبب و موجديدر و اونلره انجق اوي

دوام اعطا ايدييور و جودلرني انجق او ، بقا و سرمدلکه تمديد ايدييور و او ذاتلرک هيچ بر جسمه احتياجي يوقدر. بلکه اجسامک کافه سي اونلره محتاجدرلر واکر او ذاتلرک عدملري جائز اولسه اجسامک کافه سي منهدم اولور. فصل که ذات واجب و تقدس تعالی حضرتلرينک عدمي جائز اولسه يدي بوتون او ذاتلر و بوتون جسملر و باشدن باشه عالم حس منعدم اولورلر و هيچ بر موجود قالمازدي. چونکه بوتلرک کافه سي بربرينه باغلیدرلر. عالم محسوس ؛ هر نه قدر عالم الهي به تابع و اوکا کولکه کي و عالم الهي اوندن مستغني و منزله ايسه ده بوتلکه برابر عدمي فرض ايتمک محالدر. چونکه او ؛ عالم الهي به تابعدر و فسادي شکلنک تبديل اولونماسندن عبارتدر. يوقسه بالکليه يوق و محو اولسي ديمک دکدر. کتاب عزيزده بوني ناطقدر. نته کيم فسادک اشبو معنایه کلي ؛ طاعلرک آتلمش پاموق کي و انسانلرک اطرافه ياييلمش کله بکلر کي اولملرنده [١] و کونشک يوارلانوب سقوط ايتمنده [٢] و دکزک قاينا يوب طالغه لئمنده و ارضک بشقه ارضه تبديل ايتمنده و کوکلرک اللهک صاغ النده بو کيلوب بولئمنده واقع اولمشدر. ايشته بورايه قدر سکا سويلديکم شيلري ؛ حي بن يقظانک او بويوک مقامده مشاهده ايلديکي شيلردن اشارت طريقيه بياننه کوجم يتديکي مقدار وار. ارتق الفاظ طريقيه بوندن فضله سي ايسته مه ؛ چونکه اشبو مقداردن فضله سي محال کيدر.

*
**

شيمدي حي بن يقظانه عائد حکايه نک تمامي و مابعديني نقل ايدم حکم :
حي بن يقظان ، بو مقاملرده جولانندن صکره تکاليف حياتيه دن اوصاندي و حيات ابدی به شوق و مراقي آرتدجه آرتدي. آندن صکره اولجه طلب ايلديکي وجهله بولنديغي مقامه عودت ايتمک طلبنده بولوندي. وصولنه سبب اولان اولکي سعي و عملدن دهها قولاي برسي و عمله او مقامه واصل اولدي و ايلک وصولنده دوام ايتديکي مدتدن دهها اوزون برمدت اوراده دوام ايلدي. آندن صکره ينه عالم حسه دوندي، صکره مقامنه وصول ايچون اختيار کلفت ايلدي، برنجي و ايکنجي دفعه دن دهها قولايقله واصل اولدي و دوامي دهها اوزون سورددي. کيتدجه او مقامه واصل اولمق دهها قولاي و طورمق زماني دهها اوزون اولورددي. بر درجه به قدرکه ايتديکي زمان واصل اولور و ايسته مدکجه اورادن آيرلمازدي

مقامنده طور مق واوندن آيرلىق مشيته باغلى اولمق درجه سنى بولونجه قدر اوکا ملازمت ايتدى .
دها زياده تقلى قابل اولمايلاق درجه يه قدر تقلى ايتديكى بدنك حوايج ضروريسندن
ماعداء هيچ بر خصوص همچون اومقامدن آيرلماز اولدى . بونكه برابر اشبو مقامندن آيرلماسه
اونى دعوت ايتكده اولان بدنندن آيريلوب ده مستريح اولمايى ، ابدى بر قورتولوشله
بولوندينى لذته طوغرى قورتولمايى و بدنك ضرورتى همچون مقامندن آيرلدينى زمان چكديكى
الم وعذابدن خلاص اولمايى اللهدين تمنى ايلردى ونشأتى كونندن اللى يه ياناشجيه قدر
اشبو حال اوزره قالدى واو صرملرده (اسال) نامنده بريسيه تصادفاً ملاقات ايلدى
اونكه وقوعبولان حكايه سى بوندن صكره ذكر اولنه جقدر .

*
*

حي بن يقظانك بدايت نشأتى حقنده ايكي قول اوزره اختلاف حاصل اولدينى يوقاروده
بيان اولمش ايدى تناسل بنفسي محال عد ايدن ايكنجى قوله كوره طوغدينى جزيره يه
قريب بر جزيره دها وار ايدى واو جزيره ، انبياي متقدميندن بعضيسندن مأخوذ اولوب
صحيح اولان شريعته متمسك برملته انتقال ايلشدى . اومت ، بوتون موجودات حقيقه يي
او موجوداتك خيالات و صورتلرني كوستررك نفوس بشرده جمهور ، عوامله محاورده
عرف وعادتك جاري اولدينى وجهله ضروب امثاله افاده ايدن برملتدى . بونلرك مليتى كيتدكه
جزيره ده انتشار و كسب قوت و غلبه ايلدى . اك نهايه جزيره نك پادشاهى ده اومتك شريعتنه
انقياد ايلدى واوراده كي انسانلرى بوشريعتى قبوله اجبار ايلدى . او جزيره ده اهل فضيلتدن
وخيره رغبتى اولانلردن بريسي (ايسال) ديكرى (سلامان) ناملرنده ايكي كنچ نشأت
ايتملردى اونلرك ايكي سى ده او دى حسن قبولله تلقى ايتديلر واو شريعتك بوتون احكامنى
الزام ايلديلر واصر ايتديكى عمللره مواظبه ايتديلر وبو حال اوزره هم محبت اولديلر و آرا صيرا
الله تعالى حضرتلرينك صفات جليله سيله ملائكه سنى و صفات معادى ، ثواب وعقابي حقنده
وارد اولان او شريعتك الفاظى او كره نيرلردى .

(اسال) ك باطنه دالماسى دها زياده ايدى ومعانى روحانيه يه دها فضله واقف ايدى ،
الفاظ ظاهره يي تاويله زياده جه مياال ايدى . ارقداشى اولان (سلامان) ك او شريعتك ظاهرينى
محافظه يه اعتناسى دها فضله ايدى و تاويلدن چوق اوزاقدى . ظاهرينى تصرفدن و باطننى
تأملدن چوق توقف ايدردي و هر ايكي سى اعمال ظاهره ده و نفسلرينى محاسبه ده هوا وهوسلر يه

مجاهده ده جداً چالیشقاندیلر و او شریعتده برطاقم قوللر وار ایدی که انسانلری عزلت و گوشه انزوایه چکلمکه دعوت ایدر وفوز و سلامتک عزلت و یالکزلقده اولدیغنه دلالت ایدرلردی و برطاقم قوللر دها وار ایدیکه احتلاط و جماعته ملازمتی امر ایدرلردی (اسال) عزلتی امر اولان قوی اختیار و اوکا باغلانندی چونکه طبیعتده، تفکرده دوام ایتمک و عبرت آلاچق شیلره ملازم اولمق و قمرمعانی به طالمق مرکوز ایدی. بو املنه قاووشمق اکثریتله یالکزلقده اوکا میسر اولوردی (سلامان) جماعته ملازمته امر اولان قوی اختیارله اوکا یاشدی چونکه طبیعتده، تفکردن وظایمری تأویل و تصرفدن قورقماق و وار ایدی و جماعته ملازمت ایتمک اوندن وسوسه بی دفع ایدر و عارض اوله جق شبهه لری ازاله ایدر و شیطانلرک القا آتندن اونی حمایه ایلر ظن ایدردی.

واشبو رأی ده اختلاف لری، افتراق لری نه سبب اولدی و (اسال) حی بن یقظانک وجوده کلدیکی سویانن جزیره بی ایشتمشدی و او جزیره ده بوللق، قولایلق اعتدال هوانک اولدیغنی و مطلوبنه نائل اولمق ایچون اوراده یالکزلفک ممکن اوله جغنی بیلمردی.

بونک اورایه رحلت ایتمک و قالان بقیه عمرنده اوراده بوتون انسانلردن حال اعتزالدیه بولمق اوزره عزمنی تعمیم ایلدی عزمنی متعاقب بوتون مالنی طویلادی بر قسمیه اونی جزیره یه قدر کوتوره جک برقایق کیرالیدی متبایقسنی فقرا آره سنده داغیتدی وارقداشی (سلامان) له و داعلشدی و دکنزه را کب اولدی. قایقچیلر اونی جزیره یه قدر کوتوردیلر و ساحله براقوب اوندن آیرلیدیلر (اسال) اوجزیه ده قالدی. الله عبادت و اونی تقدیس و تعظیم و اسماء حسنی و صفات جلیله الهیه بی ده تفکر ایدردی، خاطری داغیلمز و فکری مشوش اولمازدی، غدایه محتاج اولدیغنی زمانلرده جزیره ده کی میوه لردن و آولانا جق حیوانلردن آجلاغنی دفع ایده جک قدر آیلردی و او حال اوزره برمدت قالدی، اومدت ظرفنده مکمل برسرور و ربنک مناجاتیه بویوک برانس ایچنده ایدی. هر کون الطاف الهیه سندن و مزیتلی هدایای جلیله سندن، مطالبنک و غذا خصوصنک قولایلاشدیرمسندن یقیننی کوکلشدیره جک و کوزلرینی تنویر ایده جک مهم شیلری مشاهده ایدردی. (اسال) مجاهده ایله اشتغال ایتمکده بولندیغنی اومدت ظرفنده حی بن یقظان بولوندیغنی مقامات کریمه سنده صوک درجه ده مستغرق ایدی. احتیاجی اولدیغنی غدا سنی آلمق ایچون هفته ده بر دفعه دن فضلّه مغاره سندن ایرماسزدی اونک ایچون ایلک اوکجه (اسال) اوکا مطلع اولمادی. جزیره نک اطرافنی دولاشیر، گوشه و بو جاقلرده اجرای سیاحت ایدر، هیچ برانسان کورمز و انسانلردن هیچ

بر اثر مشاهده ایتزدی. بوسیدن طولانی جزیره انسیتی ارتار وایچی فرحانردی زیر اعزلت
وانفرادك صوك درجه سنی ارامه بی عزم ایتشدی. اك نهایه اجرای سیاحت ایتكده اولدیغی
كونلرك برنده حی بن یقظان ده غذا ارامق ایچون مغارم سندن چیقمش ایدی (اسال) ده
اونك چیقدیغی طرفده ایدی و بربرلرینی کوردیلر (اسال) حی بن یقظانی ده کندیسی کی
انسانلردن عزلت نیتیه او جزیره چیقان طبلردن اولدیغنه حکم ایتكده تردد ایتدی
لكن اوکا کورینوب معارفه پیدا ایتدیکی تقدیرده اومعارفه نك، بولندیغی حالك بوزلمسینه
سبیت ویرمه سندن و مأمولنه واصل اولمق ایچون مانع تشکیل ایتمسندن قورقدی. حی بن یقظان
ایسه اونك نه اولدیغی ا کلامادی چونکه اونی اووقته قدر کورمش اولدیغی حیوانلرك
هیچ بریستك شكل و صورتنده کورمدی و اوزرنده بولان یوك و قیلدن معمول و سیاه
البسه بی لباس طبیعی ظن ایلدی برمدت حیرت ایچنده قالدی. اسال، حالندن مشغول
ایتمسندن قورقه رق همان اوکا آرقه سنی چویردی، قاچدی. حی بن یقظان پیشنی بر اقاددی
ایزینی تعقیبه قویولدی چونکه اشیانك کنه تحقیق ایتك طبیعتنده مندمج ایدی قوشمسی
کیتدکجه کسب شدت ایده جگنی کورنجه براز کیریلندی واونی آولامق ایچون صاقلاندی
تا که اسال اونك کیری دوندیکنی و اوجهتدن اوزاقلاشدیغی ظن ایلدی صکره نمازه دعا
و نیازه اشلادی واشبو حال اونی هرشیدن مشغول قیلدی حی بن یقظان یواش یواش اوکا
یاقلاشدی و اسالك اوندن خبری یوغیدی و اوکا او قدر یاقینلاشدیکه اوقومسنی، تسبیحنی،
اغلاماسنی ایشدیردی و تواضع ایتسینی کوردی و انواع حیوانانك هیچ بریستندن اووقته
قدر ایشتمدیکی کوزل برسس، منتظم حرفلر ایشتدی. شكلنه سیماسنه باقدی واونی کندی،
شكل و قیافتنده بولدی. اوزرنده کی لباسك طبیعی اولمایوب کندی لباسی کی صنی بر لباس
اولدیغی آکلادی و اونك خشوع و خضوعنی و اغلاشی کورنجه اونك حقه عارف اولان
ذواتدن اولدیغنده شبه ایتدی. اونی آ کلامغه کندوسنده برشوق حاصل اولدی ولدنیاتی
و اغلامه سنه و یالوارمسنه سبب اولان شیك به اولدیغی کورمك ایسته دی اونك ایچون اوکا
او قدر زیاده یاقلاشدی که اسال فرقه واردی و قوشمقده سرعتنی زیاده لشدیردی حی بن یقظان ده
بوتون قوتیه ارقه سندن قوشدی، اك نهایه اوکا ایتشدی. چونکه جناب حق اوکا علماً و جسماً
بویوك و واسع بر قوت اعطا ایلشدی پیشنی بر اقاددی واونی یاقلادی و قورتولمسینه مجال ویرمدی.
اسال؛ حی بن یقظانه، یوکلکی حیوانات دریسنی لابس و قیلاری وجودینك اکثریسی
اورترجه سنه اوزامش اوله رق باقوب قوشمقده کی سرعتنی و قوت بطشنی کورونجه اوندن

صوك درجه قورقدی و مرحتی جلب ائمهیه و حی بن يقظانك آ کلامدیغی و آنجق جزع
علائمی اولدیغی فرق و تمیز ایدرك آندن باشقه نه اولدیغی بیلمدیکی لافلرله اوئی کندوسنه
حیل ایتدیرمهیه اوغراشدی .

حی بن يقظان ده بعض حیوانلردن اوکرشمش اولدیغی صوتلرله اوئی کندوسنه
رام و خوف و خشیتنی ازالهیه چالیشیر و یانلریخی صیقاردی و اوکا تملق ایدردی سرور و کولر
یوزلیك کوستردی . تا که (اسال) ك قورقوسی زائل اولدی و قلبی سکونت بولدی و اوکا
غنائق یایمق ایسته مدیکنی بیلدی . (اسال) ایسه اسکیدن بری ظواهری اوکره نمیه قناعت
ائمهیه رك علم تأویله و حقیقتی اوکره نمیه محبتی اولدیغی ایچون چوق لسان اوکره نمشیدی
و السنده مهارتی وار ایدی . اونك ایچون هر برلسانله اونکله قونوشور و حالنی صورار
و آ کلامسینه چالیشیردی . آ کلامسینه قادرا و لامادی ، حی بن يقظان (اسال) دن هراشیتدیکی
سوزلرندن تعجب ایدردی و نه اولدیغی آ کلامیه مازدی آنجق سرور و حسن قبول اظهار
ایدردی . هر بری دیگرینك حالندن استغراب ایدردی و (اسال) یاننده ایرلدیغی معمور
جزیره دن کتیرمش اولدیغی بیه جکلرندن بر مقدار قالمش ایدی . اوئی حی بن يقظانك
اوکنه قویدی . حی بن يقظان اوئی اولجه کورمدیکی ایچون نه اولدیغی بیلمدی (اسال)
کندوسی اوندن ییدی و بیه سی ایچون حی بن يقظانه اشارت ایلدی . حی بن يقظان ایسه
غدایی تناول ایتك خصوصنده التزام ایلدیکی شروطی مطالعهیه دالیدی و کندوسنه تقدیم
اولنان شیدك اصلی نه اولدیغی بیلمدی و تناولی جائز می دگلی دییه اکلندن امتناع ایلدی .
(اسال) ؛ حی بن يقظانی ، بیه کی بیهیه ترغییدن و قلبنی استحاله دن کیری طورمادی .
حالبوکه حی بن يقظانك (اسال) ی اوکرتمك ایچون حرصی ، اشتها سی غالب اولمش
اولدیغیچون طعامی بیکدن امتناعی دوام ایدرسه (اسال) ی کندوسندن متوحش ایتسندن
قورقدی بونك طعامنی بیهیه اقدام ایلدی و اوندن ییدی ، طعامی طاتوب لذت اولدیغنه واقف
اولونجه غدایی انتخاب ایچون التزام ایتدیکی عهدنی نقض ایلمسی طولایسیله یاپدیغنك فنانغی
آ کلادی و یاپدیغنه پشیمان اولدی و (اسال) دن آریلوب ایتدی . شانه و بولندیغی مقام
کریمنه عودت ایتك ایسته دی لکن چابوچك مشاهده حالی اوکا میسر اولمادی بونك ایچون
(اسال) ك حقیقت حالنه کسب و قوفله قلبنده اوکا اولان میل و رغبتی زائل اولونجهیه قدر
عالم حسده اونکله برابر قالمق و آندن صکره قلی شواغلدن فارغ اولارق مقامنه عودت
ایتمك رأینده بولندی و (اسال) ك رفاقتنی التزام ایلدی . (اسال) دخی اونك تکلم ایتسینه

قادر اولمادیغنی کورونجه یولنه دو قونه جق شیر بولونماسی غایله سندن امنیت کسب ایلدی. الله
 نزدنده بویوک راجر قازانق و قریت پیدا ایتک آرزوسیه حی بن یقظانه علم، دین و لسان
 او کرتمک املنده بولندی بوامله نائل اولمق ایچون اک اول اوکا سوز سویله مه بی او کرتمه یه
 باشلادی. سویله که موجوداتکی شخصلرینه اشارت ایدر واسملرینی سویلر و تکرار لاردی.
 و محاوراتده مستعمل اولان کلمه لری او کره دنجه یه قدر مسمیانه اشارتله برابر اسملرینی سویلر
 و اوکاده سویله مسنی تکلیف ایدردی و تعلیمنده تدریجه رعایت ایده ایده آز بر مدت ایچنده
 سوز سویله مه یه باشلادی. آندن صکره (اسال) اوکا حالق و نرمدن اوجزیره یه کلدیکنی
 صورتدی. حی بن یقظان کندپسنگ نه مبدائی نه ده کندوسنی بسله یین جیلاندن بشقه نه آنه سنی
 ونه ده باباسنی بیلمدیکنی (اسال) سویلدی و بوتون حال و شاننی و وصول مرتبه سینه منتهی
 اولونجه یه قدر معرفتی سایه سنده نه صورتله و نصل رقی ایلدیکنی اوکا توصیف و بیان ایلدی (اسال)
 حی بن یقظاندن اشبو حقایقک، عالم حسدن مفارق و ذات حق جل علیه عارف اولان ذواتک وصفنی
 ایشیدنجه و حی بن یقظان، اسال ایچون ذات حق «عزوجل» ی اسماء حسنا سیله واصل اولدیغنی
 زمانلرده مشاهده ایلدیکی واصل اولانلرک لذت لرینی و مشاهده دن محجوب اولانلرک الم لرینی ممکن
 اولدیغنی قدر و وصف و بیان ایلدینجه (اسال) ک هیچ شک و شبهه سی قالمادی که تلقی بالقبول ایلدیکی
 شریعتده وارد و (اه عزوجل) یه و ملکه کسنه و کتابلرینه و رسوللرینه و آخرت کونه و جنتنه
 جهنمنه هاند اولان شیرک کافه سی حی بن یقظانک مشاهده ایلش اولدیغنی اشبو شیرک
 مثاللریدر. اونی متعاقب قلبنک کوزی آچلیدی، و فکرینک آتشی پارلادی. و غندنده
 عقلیات ایله نقلیات بربرینه توافق ایلدی. و نصوص ظاهره بی حقیقت اوزره حل ایتک
 ایچون تاویل یوللری اوکا یاقینلاشدی. و حل اولماق هیچ بر مشکلی و آچلماق هیچ
 بر قبالی مسئله سی و میدان چیقما یان هیچ بر درین شبهه سی قالمادی. و عقل صحیح اصحابی
 اولان ذوات صرهمه کچدی. اوزمان حی بن یقظانه تعظیم و توقیر کوزیله باقدی. اونک
 هیچ قورقوسی و هیچ براندیشه و حزنی اولمایان اولیاء الله دن اولدیغنی آکلادی.

بابان زاده

- بیتمه دی -

رشی